EXPRESSYIA
BATALII WYGRANEY
NAIASNIEYSZEGO CARA I. M.
Nád Rzeką Pronią pod Leſznem Páná Seráfinowiczá, mil dwie od Propoyſká.

Roku Páńſkiego, 1708. Dniá 9 Páźdźierniká.

NAprzod Generał Lewenauft po długiey ſwoiey ſtátywie w Czerei, gdy otrzymał ordynáns Krolá Szwedzkiego áby czym prędzey ſpieſzył do konjunkcyi: z onym mąśierował naprzod ná Szkłow, ze Szkłowá dáley ſwoy Marſz prowádźił ku Propoyſku, CAR záś Iego Mość dowiedźiawſzy ſię z Xiążęćiem I. M. Meżykiem: wźiąwſzy Káwáleryi Tyśięcy Dźiewięć, w Tropy zá nim ſzli, ktorzy uſzykowawſzy ſie nád Rzeką Pronią, pod Leſznem, ordynował kilká Tyśięcy Káwáleryi podkáć Marſz Moſkiewſki w Borze, ále nie długo tám báwiąc zá náſtąpieniem Káwáleryi Moſkiewſkiey rezolutnie ſtawáiącey, reiterádę uczynili do ſwoich Szykow. Káwálerya záś Moſkiewſka áwánſowáłá zwyczáynym orderęm. Vderzyli ſię o godźinie wtorey z południá, bijąc ſię rownym ſzczęśćiem przez kilká godźin. Tandem w poł Bátálij przybył Generał Báwer z trzemá Regimentámi Káwáleryi inſtantaneè áwánſuiąc, y ták Bog poſzczęśćił że przełamáli. Bo przełamawſzy Szwedzkie ſzyki, naprzod Piechotá Szwedzka kroku nie uſtąpiwſzy, wſzyku poległá ná plácu; że tylko Chorągwie wetchnione zoſtáły. Káwáleryi Szwedzkiey lubo śiłá ná Plácu poległo, reſztę ich ſalwowáłá noc ćiemna, y ták ſię zámieſzáli, że w nocy náydowáli między ſobą Szwedow Moſkwá, y ſzpadámi kłoli, á gdy Woyſko Moſkiewſkie Plác otrzymáło, y cáły Oboz Szwedzki, názáiutrz Tabory Szwedzkie zábráli. Sam záś Generał Lewenhauft, będąc w rękę poſtrzelony, reſztę Káwáleryi poſtrzeláney zebrawſzy, názáiutrz umykał do Propoyſká. Gonił go Generał Fluk, nápędźiwſzy w Propoyſko, wźiął go Awánſowáć, ktory ſtoiąc przy Cerkwi w Rynku, tám ſię chćiał opponowáć: á gdy nie mogł wytrzymáć, do Akordu mieli ſię, tandem poſłał I. M. P. Generał Fluk Pułkowniká iednego do Akordu, y dwieśćie Gránátyerow, ſupponuiąc że z dźiáła Akord, gdy przyiácháli do nich, nie czyniąc Akordu, poczęli ſtrzeláć, gdźie dwoch Gránátyerow zábito, kilkunaſtu poſtrzelono, Generał Fluk *inſtantaneè* pocżął áwánſowáć, żadnego więcey nie dáiąc kwáteru, ktorzy nie wytrzymawſzy, w ućieczkę ſię událi, w Rzekę tłumem ſię rzućili, w Soſz, tám nád Rrzeką Dźiewięć ſet ich ubito, utonęło nie máło. Sámego Generałá Lewenauftá w poł poſtrzelono w Rzece powtornie, bárzo tedy z niewielką kwotą przepłynąwſzy, ućiekał do Krolá Szwedzkiego, nád dwá Tyśiącá z ſobą nie miał, y to zránionemi. Z támtey tedy ſtrony Rzeki, potkał go Fázman Moſkiewſki Bregádier z Regimentem ſwoim iednym, uderzywſzy ná niego z pięć ſet ludźi utráćił; z Reſztą ludźi ućiekał do Krolá Szwedzkiego, ktory ſię náydował o mil pietnaśćie, w pogoń zá nim Fázman ſzedł.

Woyſká wſzyſtkiego Szwedzkiego przy Generale Lewenhauftćie było: Dźiewięć Regimentow Pieſzych, śiedm Regimentow Káwáleryi, y Szkwádronow trzy, wſzytkiego ſię Woyſká ráchowáło Tyśięcy ſzeſnaśćie effectivè, żywcem wźięto dwá Tyśiącá, śiedm ſet, oprocz Pułkownikow, Officierow, co po tym ſeparatim wypiſze ſię. Codźiennie iednák po ſtu, po dwieśćie Niewolniká do Obozu Moſkiewſkiego prowádzono z błot, láſow. Generał Sztákierberk ná plácu zginął, Pułkownik Rożen wźięty, Chorągwi wźięto czterdźieśći y śiedm Pieſzych, Kornetow dźieśięć, oſobliwie po láſach ieſzcze znáydowano. Armaty doſtáło ſię ſztuk ſzeſnaśćie, Wozow ośm tyśięcy, cztery tyśiące kowánych, po koni cztery, po ſześć, w tych Wozách ná trzy Mieśiące prowiántow było, dla cáłego Woyſká Szwedzkiego, chlebowego y pieniężnego. Ammunicyi więcey ieſzcze było; Prochow y kul, co gdyby ſukkurs przyſzedł, pewnie przez

dwá Mieśiące mogliby ſię tą Ammunicyą bronić. Bydłá ſztuk cztery tyśiące wźięto, to wſzytko z Xięſtwá Zmudzkiego, Kurlándyi wybráne wozy y prowiánty były. Polſka tylko iedná Chorągiew byłá y to Wołoſka, Páná Budego ſámego Rotmiſtrzá wźięto, ludźie poućiekáli. Teyże Bátálij wźięto I. M. P. Podbereſkiego, Syná I. M. P. Márſzáłká Vpickiego, ktory w Szwedzkim Woyſku ſłużył, ná trzeći dźień Bátálij Chłopi támeczni co nicmiárá Szwedow przyprowadzáli do CARA I. M. z Láſa, zá káżdego Szwedá CAR I. M. chłopom kazał dawáć po pięć Kublow, ná Szwedách bárwy nowe były, ktoremi ſześć Regimentow CAR I. M. w Szwedzką ubrał bárwę y w wſzelkim munderunku Szwedzkim: inne záś ceſſerunt in prædam.

Tę tedy Wiktoryą non Nomini ſuo, lubo ſam CAR I. M. odważnie ſtawał, ſwoich ludźi ánimuiąc w Bátálij z Xiążęćiem I. M. Mezykiem, y Generałámi, ále Boſkiemu to przypiſawſzy dźiełu, że dextera Domini fecit virtutem, bo nie było więcey Moſkwy nád dwánaśćie Tyśięcy, zginęło ná plácu Tyśiąc pięć ſet, poſtrzelonych dwá Tyśiącá śiedm ſet, innych Officierow regeſtr ſię nádeſzle. Generałá Baurá z kártecza poſtrzelono, nos y gębę mu w poł wyrwáło, temu nie tuſzą żyćia. Xiążęćiá I. M. Dármſztádá tákże z kártecza w rękę lewą, ktorą upiłowáć muſzą. Generałá Alártá ſyn ná plácu zginął.

Tę tedy Pan Bog dał Wiktoryą, y drugą záraz kommunikuie, co pod Bychowem otrzymano: Tám Pan Chmárá we dwudźieſtu Chorągwi przypadſzy pod Bychow, ná nieſpodźianych tráfiwſzy Kozakow rozgromił onych, ze czteryſtá wyćiął, y ſam ſie reiterował do Bychowá o pułtory mile, canens triumphum będąc ubeſpieczony, tą wiktoryą: Kozacy dowiedźiawſzy ſię, że ſie tu roſkoczował o pułtory mile, z Bychowá wyſzli, piechotę Moſkiewſką pokoniwſzy, nápádli w nocy ná Páná Chmárę, gdźie ná ſześćſet trupá położyli, ſto ośmdźieśiąt żywcem wźięto, y Chorągwi cztery, ſam Chmárá ledwie ſię ućieczką ſalwował.

Krol Szwedzki iuż był o mil dwie od Stárodubá; ále powźiąwſzy wiádomość o przegrániey Lewenauftá, reiterował ſię ná zad mil śiedm do Poczopowá, támże ná koło onego, Woyſká CARA I. M. ſtoią, tylko o milę, o pułtory mile, iáko to I. M. P. Szeremet ze wſzytkiemi Piechotámi front trzyma. I. M. P. Golc Felt Márſzáłek, tákże z Káwáleryą I. M. P. Generał Inflánt z śiedmią Tyśięcy w Stárodubie ſamym ſtoi, I. M. Pan Mázepá zá Stárodubem we dwudźieſtu Tyśięcy Kozakow y Drágoniey ſtoi, doſyć że ſię wynikáć ludźiom Szwedzkim nie dáią, áni furáżu żadnego nie pozwaláią. Głod wielki y chorobá, nie ma więcey Krol Szwedzki Woyſká nád dwádźieśćiá cztery Tyśiące, z ktorych ſześć Tyśięcy ieſt bárdzo chorych, co ich ieden tylko ćień, náwet Officierowie Szwedzcy do Woyſká Moſkiewſkiego ućiekáią, u ktorych w kieſzeniách náyduią żyto prážone, co miáſto chlebá iedli.

Tym tráktem ktorym Krol Szwedzki máſzyerował do Stárodubá, to ná mil dźieśięć puſzczą záśieczono, co nie podobna przy tákich błotách, láſach, áby ná zad támtędy był powrot; cále podobno tám dokonáią reſztę Woyſká Szwedzkiego, partim Armis, partim famæ, y przypiſzą onym:

Ultima fata tui diſces nunc Svecia belli.

Komput Regimentow Szwedzkich, Pieſzych y Konnych, pod Kommendą Iego Mośći Páná Generałá Levenhauftá będących.

Regimentá Konne Ráytárſkie.

Pułkowniká Rozená. Pułkowniká Birkuſaná. Pułkowniká Enſzelta.

Drágonie.

Generałá Majorá Szłypenbáchá. Pułkowniká Venerſztelá. Pułkowniká Szreyterfeltá.

Szwádrony.

Oberſzterleytnántá Brantá. Oberſzterleytnántá Szkiexená. Oberſzterleytnántá Cegienſa.

Piechotne.

Generałá Levenhauftá. Generałá Majorá Sztákielberká. Hirotá. Wángielá. Graffa de la Gárdia. Pułkowniká Banirá. Pułkowniká Fitingofá.

Bátálionow.

Pułkowniká Wadenfelta. Pułkowniká Leoná, Pułkowniká Sakiená.